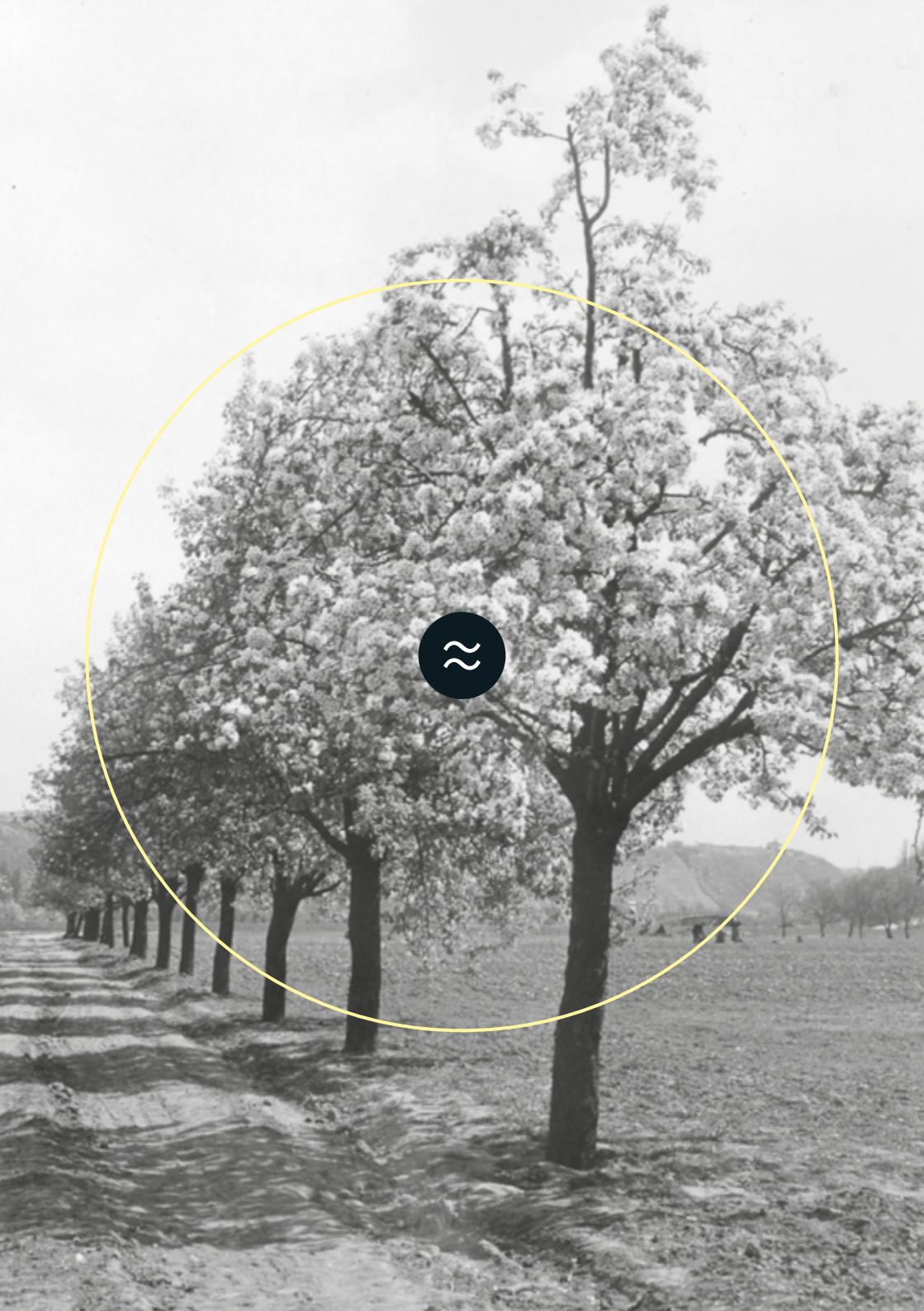

Obnova
soužití
s řekou

Obnova soužití s řekou

**řeka čaruje,
když máme cit pro její kouzlo
řeka varuje, když se ji snažíme svázat
řeka daruje, když ji respektujeme**

IPR
PRAHA

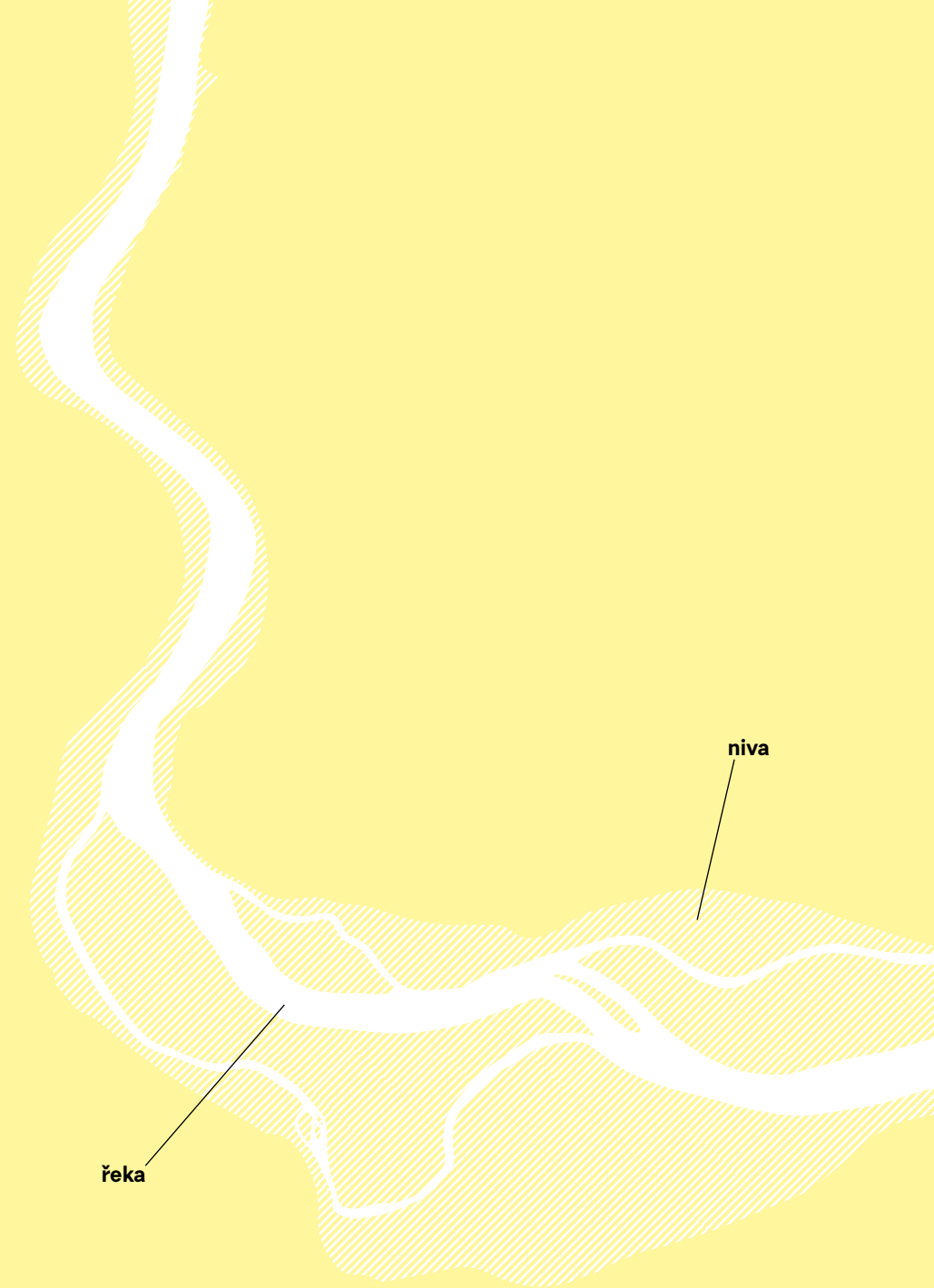

Kniha, kterou otevíráte, vypráví o soužití člověka a řeky v Trojské kotlině. Je součástí výstavy vzniklé z přesvědčení, že tato společná historie je cenným zdrojem informací. Na řece totiž závisíme nyní stejně jako v minulosti, rozdíl však je, že dnes na to snadno zapomínáme a dopouštíme se proto chyb. Neuvědomujeme si, že i zdánlivě nesouvisející lidská činnost může vztah s řekou vážně narušit. Stopy našeho soužití jsou zapsány přímo v krajině. Budeme rádi, když se vám výstava stane podnětem k jejímu pozornému čtení.

**Koryto řeky,
její ostrovy
a boční
ramena se
v průběhu
staletí
neustále
proměňovaly.**

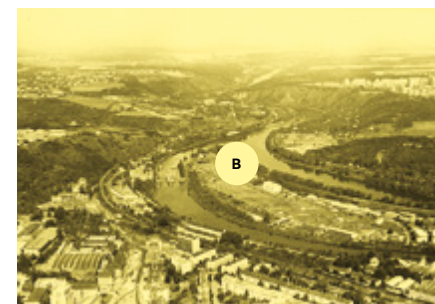
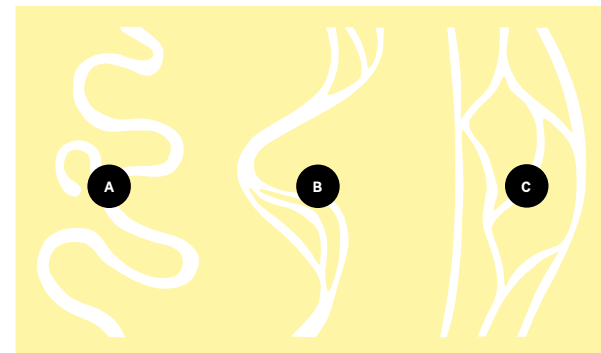

Okolí řeky historicky tvořilo s vodním tokem jeden souvislý prostor, tzv. říční nivou — ploché území, vzniklé dávnými nánosy, pokryté loukami, lužními lesy a jezírky, které se při každoročních záplavách zalévá vodou.

**Trojská kotlina
je území vytvořené tisíciletým
vývojem toku Vltavy, která se
zde střídavě vinula i větvila
do dalších ramen.**

1

Řeka se chová v zásadě trojím způsobem: meandruje,^A větví se,^C nebo se zahlubuje. Záleží na tom, jestli teče z hor nebo nížinou, na jak tvrdé podloží při své cestě narazí a jak často a silně v průběhu roku přší. Podoba říčního koryta může také odrážet působení více procesů najednou.^B

>

V levé horní části plánu Prahy z doby kolem roku 1780 je vidět, kolik ramen řeka v oblasti Trojské kotliny vytvořila. Přirozeně se klikatící (tzv. meandrující) řeka si za velké vody hledala nové cesty.

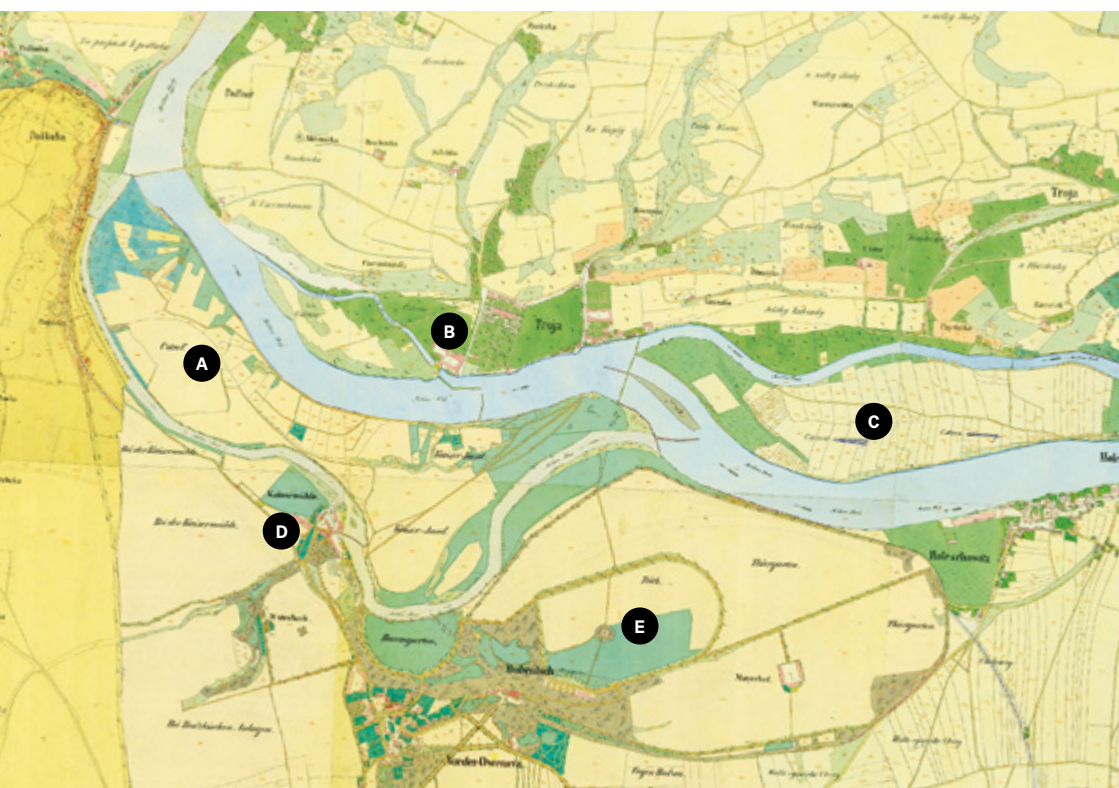

2

**Úrodná říční niva
byla už od raného
středověku využívána
hlavně k pasení dobytka
a pěstování plodin,
jak je vidět ještě na
mapě pražských zahrad
v 1. pol. 19. století.**

Dobové plány zachycují proměnu říčního koryta od poloviny 18. do poloviny 19. století. Živelné vznikání a mizení šterkových ostrůvků v době záplav odedávna doprovázely lidské zásahy — stavění jezů a náhonů, zpevňování břehů i ostrovů. Na každém břehu řeky pracoval jeden mlýn: tomu na pravém břehu se říká Trojský,^B na levém stál mlýn Císařský.^D Přilehlá Královská obora^E oblasti napomohla udržet si charakter krajiny nivních luk a lužních hájů. Na přelomu 19. a 20. století bylo v souvislosti se splavněním řeky zasypano rameno oddělující Holešovický ostrov,^C z ostrovů do dneška zůstal jen Císařský.^A

4

Příroda Trojské kotliny sloužila především českým vládcům k odpočinku a povyražení. Místodržitelský letohrádek stával v Královské oboře už od 15. století, Císařský mlýn si nechal Rudolf II. přestavět na honosné letní sídlo.

5

Člověk řeku odedávna využíval ke svým potřebám. Rybářům zajišťovala obživu, vodní mlýny poháněl říční proud, malebná zákoutí byla cílem návštěv, v lužních lesích šlechta i pytláci lovíli zvěř.

Jedinými stavbami, které tradičně ležely přímo v nivě, byly vodní mlýny (na pozadí obrazu je Trojský). Až v novověku byly do nivy vytlačeny i domy chudých rybářů, které musely být uzpůsobeny na pravidelné záplavy.

Oba mlýny stály v úrovni dolního okraje trojské peřeje, kde měl proud řeky podpořený jezy největší spád. Říční vodu využívala i brusírna drahokamů, která vznikla v části Císařského mlýna za Rudolfa II., a posléze v 19. století textilní manufaktura a první strojírna papírna.

Lužní les na levém břehu řeky byl už od středověku chráněn coby honební revír českých panovníků. Za Rudolfa II. byly některé jeho části zahradně upraveny. Počátkem 19. století započala proměna obory v moderní romantický park, dnešní Stromovku, která si jen sporadicky zachovala svůj původní krajinný ráz.

Trojský zámek byl postaven na sklonku 17. století jako příměstská vila Václava Vojtěcha ze Šternberka. Architekt Jean Baptiste Mathey moudře umístil budovy na hranu říční nivy, do které zasahovala pouze zámecká zahrada.

6

V 19. století se staly malebné trojské břehy spolu s přilehlou Stromovkou široce oblíbeným výletním místem. Životy místních plynuly stále v pomalém říčním rytmu.

Přívoz na Císařský ostrov byl až do stavby lávky v roce 1976 klíčovým dopravním prostředkem, kterým byla Troja spojena s městem. Při nízké vodě se pramice propojily a vytvořily jakýsi pontonový most. Povozy a později auta převážel velký prám.

Řeka byla mimo jiné využívána k dopravě nákladu na lodích tažených koňmi. Ke „koníčkování“ sloužily hráze, jejichž zbytky můžeme na březích Vltavy spatřit dodnes.

Na trojských svazích se rozkládaly vinice a především ovocné sady, které zasahovaly až do říční nivy. Například Podhoří bylo vyhlášeno svými třešněmi.

Jubilejní zemská výstava v roce 1891 ukousla asi pětinu z areálu Stromovky. Průmyslový palác, jedna z mála trvalých staveb, byl postaven na hraně terénního zlomu ohraničujícího zde říční nivu — jak je vidět z pohledu zezadu, s Křížíkovou fontánou v popředí.

Výletní restaurace v Troji a Podhoří byly oblíbeným cílem víkendových procházek. V restauraci U Loskotů odpočívali výletníci a jedli vltavské grundle, ale také zde zasedaly místní spolky.

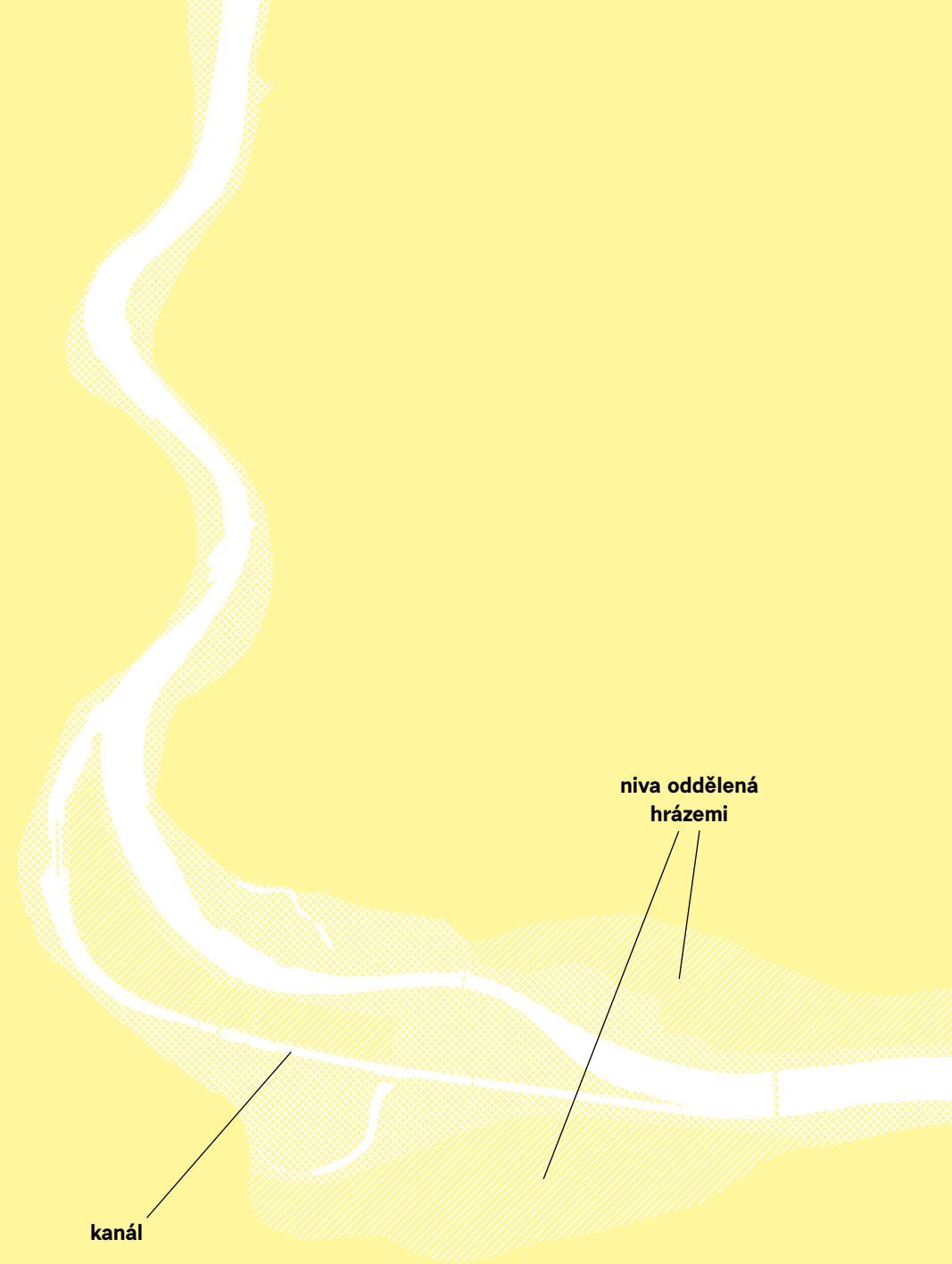

Výhonové tůně, kterými byl regulován říční proud pro lepší splavnost, sloužily i ke koupání a rybolovu.

**Rovnocenné
soužití
s řekou bylo
v 19. století
nahrazeno
jejím jedno-
stranným
využitím.**

7

Na konci 19. století bylo rozhodnuto o splavnění Vltavy a Labe z Prahy do Ústí nad Labem. Úpravy umožnily vydatnější říční plavbu a snazší urbanizaci nivy, ale zároveň rozvrátily původní vodní režim říční krajiny. O řece se začalo uvažovat jako o kanálu.

V rámci splavnění Vltavy zde na přelomu 19. a 20. století vzniklo zdymadlo Troja-Podbaba, jehož součástí je i tříkilometrový plavební kanál, který si prorazil novou cestu skrz Císařský ostrov. Změnil tak jeho obrys a odříznul z něj sady v někdejší Královské oboře, dnešní Stromovce.

Železnice ve 40. letech 19. století jako první protнула původní záplavovou nivu a zahájila tak éru moderního využívání trojského údolí, které si povahy řeky a jejich příběhů všímalo jen málo. Na mapě vlevo z období let 1836—52 je vidět ještě meandrující říční rameno, podél něhož vede česko-saská státní dráha. Rameno bylo o něco později zaslepeno při stavbě plavebního kanálu (na mapě vpravo), zbylo z něj jen parkové jezírko na kraji Stromovky, známé jako Malá říčka.

8

Splavněná řeka nebyla využívána jen k dopravě. Její vodu a energii potřebovaly i fabriky, které vyrostly na levém břehu — papírna, textilky a také čistírna odpadních vod.

9

**Ústřední
čistírna odpadních
vod se v 60. letech
přemístila na
Císařský ostrov.**

Součástí života Trojské kotliny byla odedávna také velká voda. Starousedlické domy tomu byly přizpůsobené — v přízemí se nacházely dílny nebo obchody, bydlelo se v patře s pavlačí.^A V obležení vody lidé mnohdy strávili i několik dní, jako například v březnu 1940 obyvatelé Trojského mlýna.^B Technické úpravy toků v povodí Vltavy přispívají k rychlému odtoku vody z krajiny, což může vést k ničivým záplavám. Při povodni v roce 2002 zmizel pod hladinou celý Císařský ostrov,^C voda zalila i zahrady Trojského zámku.^D Hráze sice chrání majetek, s každou další se však zároveň zmenšuje místo pro průtok vody během povodní.^E

11

Novodobé protipovodňové úpravy se dotkly také lokality u Trojské lávky, jak můžeme vidět na panoramatických snímcích pořízených ze stejného místa s odstupem téměř sta let.

Fotografie z roku 1924 zachycuje rybářskou osadu Rybáře (vlevo) a Císařský ostrov (místními zvaný spíše Trojský). Můžeme zde vidět výstupní místo přívozu s budkou pro převozníka, který o víkendech převážel davy Pražanů proudící ze Stromovky přes ostrov dále do Troji. Výletníky na ostrově lákalo několik zahradních restaurací s výhledem na řeku a viniční stráně.

Místo oblíbeného přívozu dnes spojuje ostrov s trojským břehem železobetonová visutá lávka, která nahradila provizorní pontonový most. Na ostrově nyní stojí rozsáhlá budova jízďárny a koňských stájí. Domy v někdejší rybářské osadě na trojském břehu jsou chráněny nejen památkově, ale také před povodní — mezi nimi a řekou se táhne čtyři metry vysoká protipovodňová zeď.

12

Při povodni se řeka často vrací na místa, odkud byla hrázemi a zástavbou vytlačena, a rozlévá se do někdejší nivy. Krajina má lepší paměť než lidé, kteří ji využívají.

V červnu 2013 si rozvodněný říční proud prorazil cestu skrz Císařský ostrov. Nově vzniklé koryto bylo po povodních opět zasypano kamením, ale vzkaz, který řeka vyslala, nebyl zapomenut.

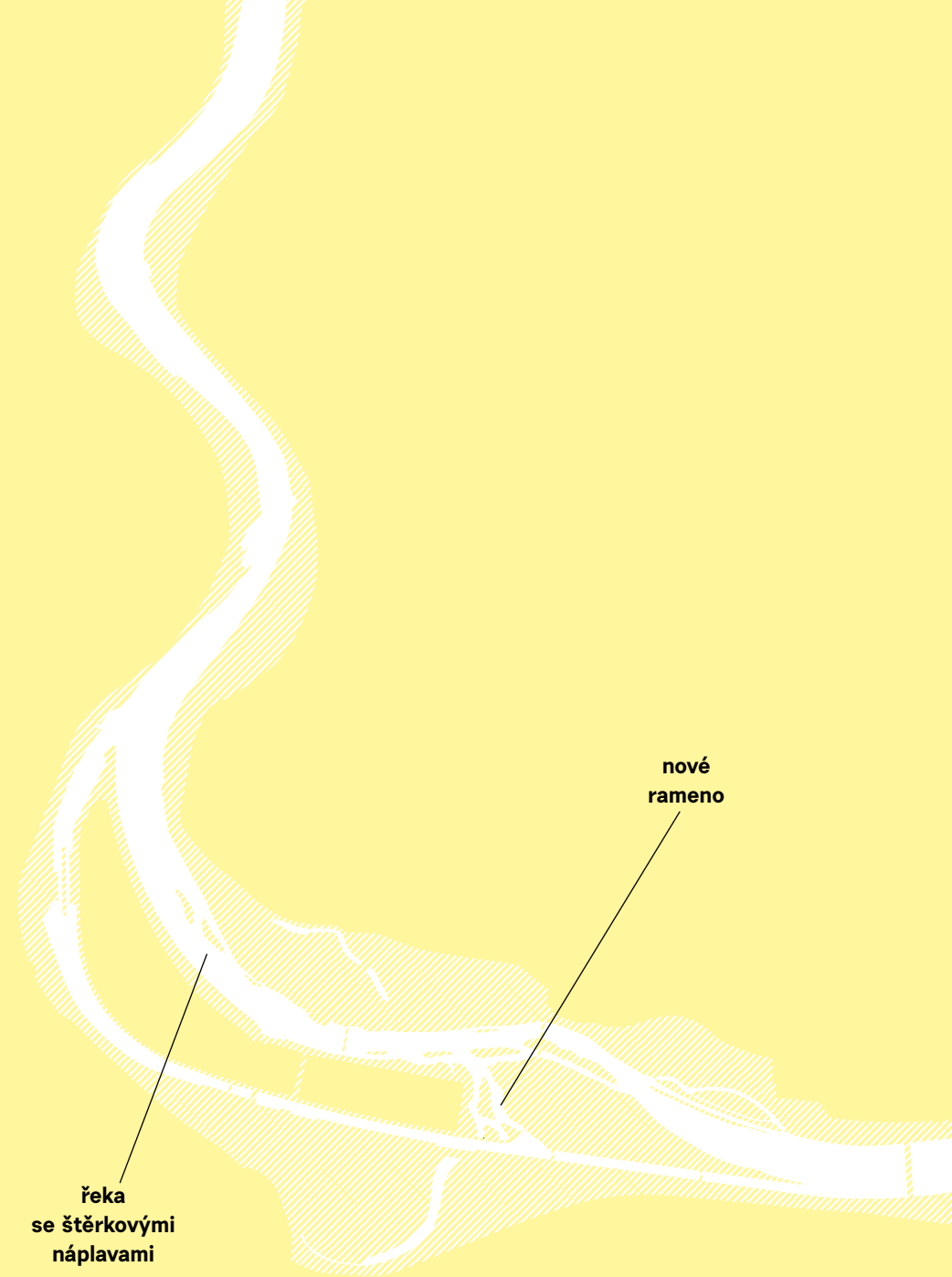

Pohled na Císařský ostrov (ještě bez čistírny odpadních vod) a plavební komoru v Podbabě roku 1920.

Fotografie pořízená ze stejného místa zachycuje stav po povodni roku 1940, kdy řeka protrhla plavební kanál a našla si vlastní cestu skrz ostrov.

Znovu se učíme, jak projektovat v souladu s přírodou a vnímat vrstevnatost řeky.

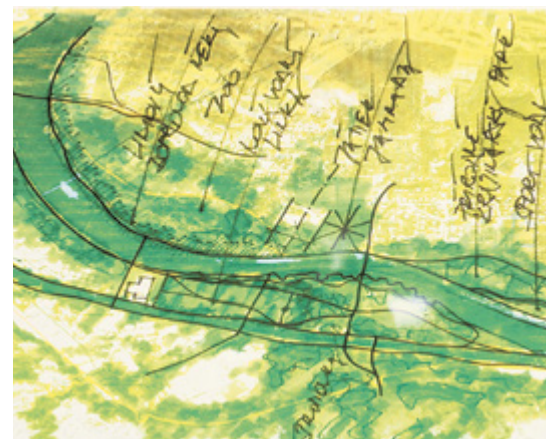
V souvislosti s projektem rozšíření čistírny odpadních vod se opět začalo přemýšlet nad nivní krajinou řeky. Prvním krokem k nové Konceptci Císařského ostrova byl soutěžní workshop, ze kterého měly vzejít návrhy na zlepšení projektu Nové vodní linky,¹⁴ doporučení, jak řešit její okolí¹⁵ a návrh na revitalizaci přírodního prostředí řeky kolem stavby.¹⁶

Projekt Nové vodní linky (NVL), rozšiřující stávající čistírnu, má mnoho technologických a provozních výhod, nachází se však na velmi citlivém místě. Zmírnění jeho vlivu na krajinu musí být řešeno v souvislostech širšího území. V roce 2015 proto zadalo vedení Prahy požadavek na vypracování Konceptce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova a jeho okolí.

Soutěžní workshop umožnil zapojení všech důležitých aktérů, jejichž zájmy a priority v oblasti jsou různé. Městské části požadují zachovat přitažlivou krajinu; ochránci přírody respekt k přírodním hodnotám; Povodí Vltavy průtočnost; zoo dopravní dostupnost; investor, správce a dodavatel nové čistírny co nejméně zásahů do projektu...

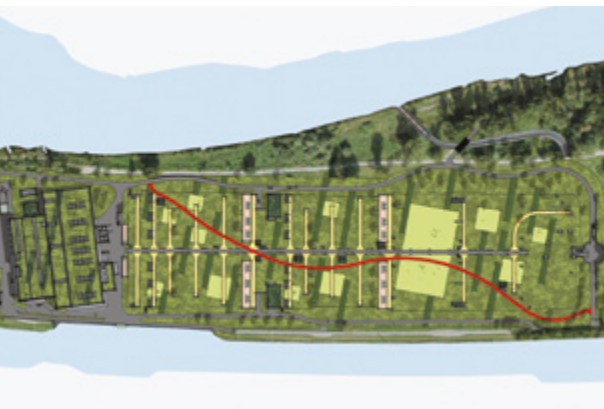

Spolu s místními aktéry během workshopu pracovalo pět týmu složených z architektů, krajinářů, dopravních a vodohospodářských inženýrů. Proběhla konference, exkurze, kolokvium s diskusními panely a nakonec představení návrhů.

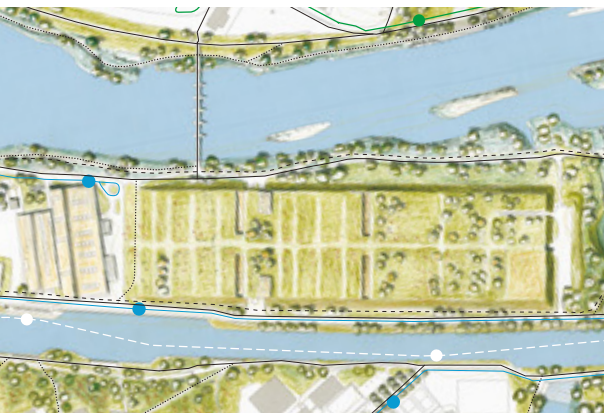

Porota označila za nejlepší návrh P. Pelčáka, V. Maliny, E. Wagnerové a M. Šindlara. Tým poté dopracoval Konceptci Císařského ostrova, po které následuje zpracování akčního plánu.

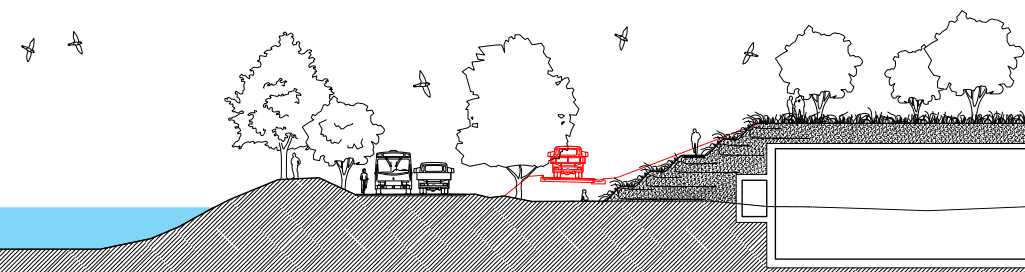

Stávající projekt NVL počítá s překrytím čistírny novým městským parkem. Nасыpané valy po stranách stavby napojují střechu na okolní terén, omezují však využití říčních břehů.

Nova Koncepce navrhuje nabídnout střechu místní stepní vegetaci, uvolnit břehy a zredukovat původní obsypy tak, aby mezi stavbou a řekou zbylo dostatek prostoru pro pás přirozené krajiny se sítí pěších, cyklistických i jezdeckých tras.

Jižní část ostrova je v Koncepci upravena tak, aby zde mohl projet autobus až k nové lávce, po které lze přejít na pravý břeh a do zoologické zahrady. Projekt NVL však běží již od roku 2004 a Koncepce vznikla těsně před zahájením výstavby. Je stále otevřené, zda se podaří úpravy zrealizovat již během stavby, nebo až po jejím dokončení.

14

Navržené úpravy projektu Nové vodní linky kladou důraz na vztah k řece a ctí terén nivy, čímž zachovávají paměť místa a napojují se na vitalitu říčního ekosystému.

Nová Koncepce opouští ideu městského parku na střechě nové vodní linky ve prospěch pobytu u řeky. Využití nivního ekosystému poskytne nejen inspirativní přírodní prostředí, je také levné na údržbu.

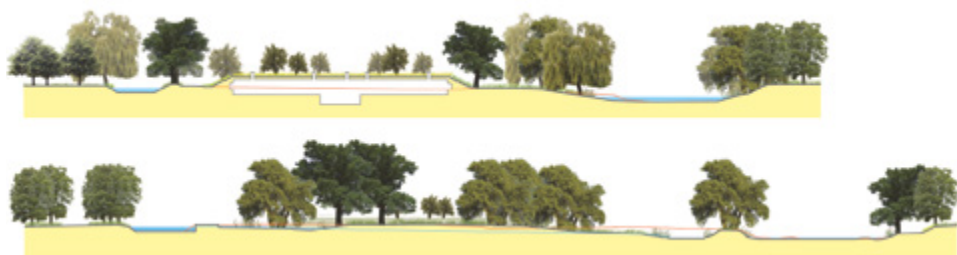
**Další část Koncepce řeší
širší okolí, definuje kostru
veřejných prostranství
a krajiny spolu
s dostupností
a prostupností
území.***

15

- vlak
- autobus
- ekovláček
- tramvaj
- námět na tramvaj
- pěší stezka
- cyklostezka
- + pěší stezka
- stezka pro koně
- přívoz a vodní tramvaj

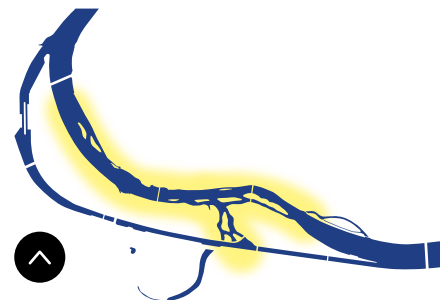
Revitalizace okolí čistírny zahrnuje mělký průleh napříč ostrovem a rozšíření severního ramena. Vznikne tak více prostoru nejen pro průtok velké vody, ale i biotopy na přechodu mezi řekou a břehy.

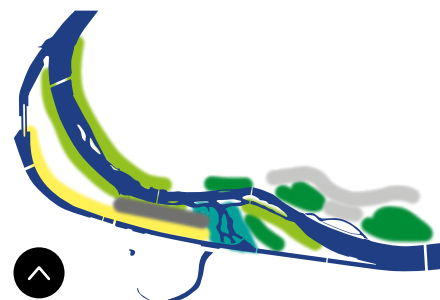
Řezy znázorňují nivní krajinu po revitalizaci koryta Vltavy s malými ostrůvky v rozšířeném korytě, pobřežní vegetací a zahloubenou novou čistírnou odpadních vod.

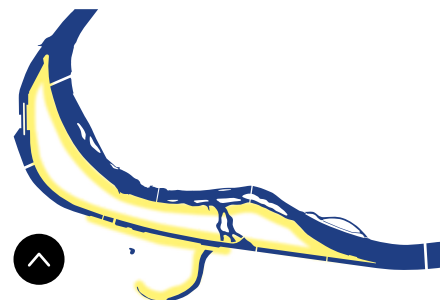
Meandrující potůčky^A a říční ostrůvky^B v mělké části koryta vytvářejí unikátní přírodní prostor pro hru a odpočinek dětí i dospělých.

Koncepce se navrácí ke znakům údolní nivy. Hlavní koryto je rozšířeno a jsou v něm vymodelovány ostrovy, které řeka často zaplavuje. Přes ostrov vede mělký vodní průleh.

Koncepce podporuje rozmanitost rostlinných i živočišných druhů, kterým jsou vyhrazena různá stanoviště.

Je počítáno se zpřístupněním nyní těžko dostupných břehů pro pěší, cyklisty a jezdce na koni.

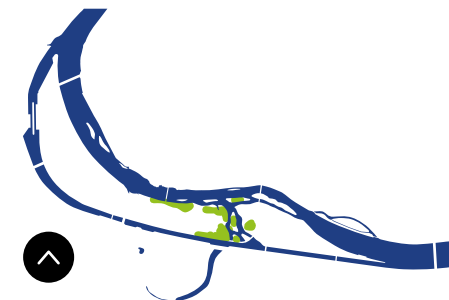
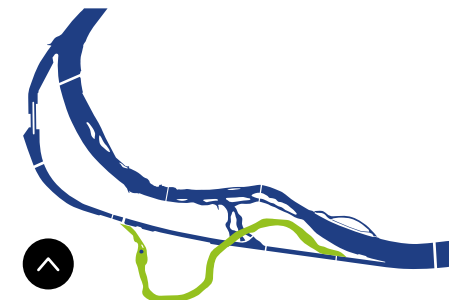

Schéma výskytu cenných stromů na ostrově (topol černý, dub, lípa), které zůstanou zachovány, stejně jako pozůstatky původní vegetace podél bývalého ramena řeky a cesty.

Snížení břehů umožňuje postupné vytvoření mozaiky přírodě blízkých rostlinných společenstev.

Stopa původního říčního ramene je symbolicky vyznačena dosadbou dubů a topolů podél bývalého říčního břehu.

An aerial photograph of a river with a gravel bar in the center. The riverbanks are lined with lush green trees and grass. A yellow callout box is overlaid on the right side of the image, containing text in Czech. A black circle with the number 17 is positioned below the text in the callout box.

Větvící se koryto mezi štěrkovými ostrůvky, které zarůstají vegetací, tu již vzniká. Projektovat s přírodou znamená porozumět jejím náznakům a umožnit jim, aby se projevily.

17

Využívání řeky člověkem v Trojské kotlině má dlouhou historii. Nebylo vždy v konfliktu s přírodní povahou říční krajiny a nemusí tomu tak být ani dnes. Musíme však řeku posunout do středu naší pozornosti a pečovat o ni jako o celek. Coby bezprostřední, živá krajina nám pak může nabídnout své dary. Věříme, že taková péče je možná — a dobré příklady existují. Touto výstavou chceme přispět do mozaiky aktivit vedoucích k proměně našeho přístupu k řece a jejím potřebám.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří se zapojili do přípravy výstavy nebo ji podpořili a umožnili tak její vznik:
radní hl. m. Prahy RNDr. Jana Plamínková, městská část Praha-Troja, městská část Praha 7, městská část Praha 6, Povodí Vltavy, Univerzitní sportovní klub Praha — oddíl vodního slalomu, Odbor správy majetku MHMP

Za poskytnutí archivních materiálů děkujeme: Archiv hl. m. Prahy, Archiv Zoo Praha, Gábina Fárová, Miroslav Knittl, Karel Mach, František Malý, Judita Matyášová, Magdalena Wagnerová, Muzeum hl. m. Prahy, Muzeum T. G. M. v Lánech, Nadace Quida Schwanka, Národní památkový ústav, Památník národního písemnictví, Miroslav Raudenský, Továrna, o. p. s. — správa industriálních nemovitostí

	Plachty mezi stromy		Velká kniha
Úvod	Trojský zámek, cca 1740 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. G 85 Potamogeton fluitans ~ plantillustrations.org	úvodní dvoustrana	U Císařského ostrova, foto Č. Jirů, 1970 ~ Muzeum hl. m. Prahy, sig. H 203 823
Řeka čaruje	Dřevoryt říční krajiny ~ archive.org	kapitola 1	Rudolf Keller: Pohled od kapličky, 1847 ~ Nadace Quida Schwanka Soubor letecké dokumentace Prahy 1988, foto K. Wartha ~ IPR Praha Zdenka Braunerová: V ohbí řeky (Třikrálka) ~ Wikimedia Commons
Plynoucí proud	Pražské zahrady, parky a sady v letech 1790—1830, E. Hnilička a Z. Wirth, výřez ~ IPR Praha Rastr se pstruhem ~ archive.org Kostival lékařský ~ scanzen.cz Vážka ~ archive.org	kapitola 2 kapitola 3	Plán Prahy, J. Ch. Winkler cca 1780 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. MAP P1 B25 Pražské zahrady, parky a sady v letech 1790—1830, E. Hnilička a Z. Wirth, výřez ~ IPR Praha Plán dokumentující obléhání Prahy Prusy po bitvě u Štěrbohol, pplk. Rebarý 1757, výřez ~ NPÚ GnŘ, inv. č. PPOP-996-5-550 Plán Prahy a severovýchodního okolí, C. Schütz 1782, výřez ~ NPÚ GnŘ, inv. č. PPOP-994-5-4378 Plán území severozápadně od Prahy, J. Uffer 1801, výřez ~ NPÚ GnŘ, inv. č. PPOP-996-5-745 Plán území před Karlovou bránou, J. Figar 1825 ~ NPÚ GnŘ, inv. č. PPOP-996-5-971 Císařské povinné otisky map stabilního katastru 1840, Ústřední archiv zeměměřičtví a katastru ~ IPR Praha
Ovce v Ovenci	Rytina ovce ~ Wellcome Library, London Potamogeton fluitans ~ plantillustrations.org A. Levý: Troja u Prahy, repro ze Zlaté Prahy III/2, 1886 ~ Muzeum hl. m. Prahy	kapitola 4 kapitola 5	Královská obora s Místodržitelským letohrádkem ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. I 42/32 Císařský mlýn na plánu území SZ od Prahy, J. Uffer 1801 ~ NPÚ, sig. PPOP-996-5-745 F. Štěpánek: Starotrojský mlýn, 1936 ~ Nadace Quida Schwanka F. Lepič: Císařský mlýn v Bubenči, 1857 ~ Muzeum hl. m. Prahy, sig. H 28 183 R. Kubik—strojný papírna Císařský mlýn, 1898 ~ koda.kominari.cz Æ. Sadele: Lesní krajina ~ Wikimedia Commons
Objevení Troje	A. Tidemand & H. Gude: Svatební procesí ~ Googleart Project Trója 1871—73, z autobiografie Heinricha Schliemanna ~ zeno.org		Trojský zámek, cca 1793 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. G 211 Pohled na přívoz v Troji, foto F. Fink 1915 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. I 4313 A. Levý: Troja u Prahy, repro ze Zlaté Prahy III/2, 1886 ~ Muzeum hl. m. Prahy Pohled na Prahu od Troji, foto M. Chalupníček 1965 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. VII 458 Křižíkova fontána a Průmyslový palác, 1895 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. XII 1813 Výletní restaurace Pavla Loskota ~ Nadace Quida Schwanka, poskytl F. Malý Náhonové tůně na trojském břehu, foto č. 19, A. Alexander 1924 ~ IPR Praha Detail z II. vojenského mapování Čech, 1836—52 @ 2nd Military Survey, Section No. 8 II, Austrian State Archive/Military Archive, Vienna @ Laboratoř geoinformatiky, Univerzita J. E. Purkyně @ Ministerstvo životního prostředí ČR ~ oldmaps.geolab.cz Detail z III. vojenského mapování Čech, 1877—80 @ Laboratoř geoinformatiky, Univerzita J. E. Purkyně @ Ministerstvo životního prostředí ČR ~ oldmaps.geolab.cz
Čarodějové světla	Portrét Josefa Sudka, foto J. Prokeš ~ poskytla M. Wagnerová Trojský ostrov, foto J. Sudek ~ poskytla G. Fárová		Soubor letecké dokumentace Prahy 1988, foto K. Wartha ~ IPR Praha Pohled na Dejvice z výšky, foto J. Fleissig 1962 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. VI 61/19 Přístav s kalovou lodí ~ Továrna, o. p. s. — správa industriálních nemovitostí Soubor letecké dokumentace Prahy 1988, foto K. Wartha ~ IPR Praha Domek u Svobodů ~ Nadace Quida Schwanka, poskytl F. Malý Letecký pohled na Císařský ostrov, 2002 ~ Miroslav Raudenský Trojský mlýn za povodně 1940, foto. V. J. Staněk ~ Archiv Zoo Praha Pohled na zaplavený Trojský zámek, 2002 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. XXII 4/28 Povodně 2013, foto J. Papež ~ Archiv Povodí Vltavy Panoramatický pohled na Císařský ostrov, foto č. 18, A. Alexander 1924 ~ IPR Praha Panoramatický pohled na Císařský ostrov, foto J. Malý 2016 ~ IPR Praha Protržení Císařského ostrova 2013 ~ IPR Praha Pohled na Císařský ostrov, foto F. Fink 1920 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. I 8 Zápavy 1940, foto Z. Kropáček ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. I 1982 Soutěžní workshop 2015 — kolokvium, foto J. Malý ~ IPR Praha Šikmý letecký snímek Císařského ostrova, 2009 ~ IPR Praha Soutěžní workshop 2015 — skica Ing. Zdeňka Sendlera, foto J. Malý ~ IPR Praha Soutěžní workshop 2015 — vyhodnocení, foto J. Malý ~ IPR Praha Soutěžní workshop 2015 — vizualizace projektu NVL ÚČOV hl. m. Prahy, Sweco Hydroprojekt, foto J. Malý ~ IPR Praha Řez, detail celkové situace a vizualizace z Návrhu úprav krajinářského projektu NVL, Koncepce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova a jeho širšího okolí 2016, P. Pelčák, V. Malina, E. Wagnerová, M. Šindlar ~ IPR Praha Celková situace z Koncepce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova a jeho širšího okolí 2016, P. Pelčák, V. Malina, E. Wagnerová, M. Šindlar ~ IPR Praha Řezy, schemata a situace z Koncepce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova a jeho širšího okolí 2016, P. Pelčák, V. Malina, E. Wagnerová, M. Šindlar ~ IPR Praha Štěrkové náplavy v severním rameni, foto J. Malý 2015 ~ IPR Praha Přívoz mezi Trojou a Cís. ostrovem, foto E. Hnilička 1959 ~ Muzeum hl. m. Prahy, sig. H 221 587
Podivuhodný kouzelník	Bedřich Feuerstein ~ Archiv architektury a stavebnictví NTM		
Prezidentův převozník	TGM na Bystřičce ~ Muzeum T. G. M. v Lánech T. G. Masaryk na koni ~ czumalo.wordpress.com Přívoz v Troji ~ Nadace Quida Schwanka, poskytl M. Knittl		
Atlet Kafka	Pomologický ústav ~ Nadace Quida Schwanka, poskytl F. Malý Max Brod a Franz Kafka ~ repro z knihy Klause Wagenbacha „Franz Kafka: Bilder aus seinem Leben“, poskytl J. Matyášová Pomologický ústav ~ Nadace Quida Schwanka, poskytl F. Malý	kapitola 6	
Přípitek Trojským	Trojský zámek, cca 1740 ~ Archiv hl. m. Prahy, sig. G 85 Pohlednice z Troji, 1919 ~ Nadace Quida Schwanka		
Zmizelá niva	Rudolf Keller: Pohled od kapličky, 1847 ~ Nadace Quida Schwanka Soubor letecké dokumentace Prahy 1988, foto K. Wartha ~ IPR Praha	kapitola 7	
Řeka varuje	Slapská přehrada ~ soukromý archiv Stavba Slapské přehrady ~ Wikimedia Commons		
Trojský zázrak	Obraz Máří Magdaleny po povodni, foto K. Mach ~ Nadace Quida Schwanka		
Řeka daruje	Kozlík lékařský ~ biolib.de Soubor letecké dokumentace Prahy 1988, foto K. Wartha ~ IPR Praha Vážka ~ archive.org Jelec tloušť ~ archive.org Bršlice koží noha ~ biolib.de	kapitola 8 kapitola 9 kapitola 10	
Právo na krajinu	Hlemýžď zahradní ~ archive.org Chlapci u řeky ~ soukromý archiv Pes na břehu řeky ~ Wikimedia Commons Výletní restaurace Pavla Loskota ~ Nadace Quida Schwanka, poskytl F. Malý Dáda a Emik ~ soukromý archiv Léto na řece ~ rebloggy.com	kapitola 11 kapitola 12	
Čistě mezi námi	František Štěpánek: Starotrojský mlýn, 1936 ~ Nadace Quida Schwanka Potamogeton fluitans ~ plantillustrations.org Husy, foto Wing-Chi Poon ~ Wikimedia Commons Kočka pijící z kohoutku, foto Tomasz Sienicki ~ Wikimedia Commons Iсар, foto Bernd Reuschenberg ~ Wikimedia Commons Jelec tloušť ~ archive.org	kapitola 13	
Dejme si dárek	Květinový záhon ~ soukromý archiv Bršlice koží noha ~ biolib.de Vodní textura č. 10 ~ textures.com	kapitola 14 kapitola 15 kapitola 16 kapitola 17 závěr	

Obnova soužití s řekou
Minulost, současnost a budoucnost Trojské kotliny

Katalog výstavy, která navazuje na projekt Koncepce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova a jeho širšího okolí

Vedoucí koncepce: Pavla Melková, Štěpán Špoula

Autorský tým výstavy: Štěpán Špoula, Marek Kundera, Marek Kopeček, Michelle Šíml, Kristýna Bartoš, Jana Jebavá, Eliška Kosová, Anežka Součková, Adam Vízek, Václav Odvárka

Garant projektu: Adam Švejda

Grafický design: Studio MAKE*detail

Realizace: Adam Vízek, Václav Odvárka, Tomáš Veith, Marie Gelová

Jazyková korektura: Nataša Macháčová, Kristýna Bartoš

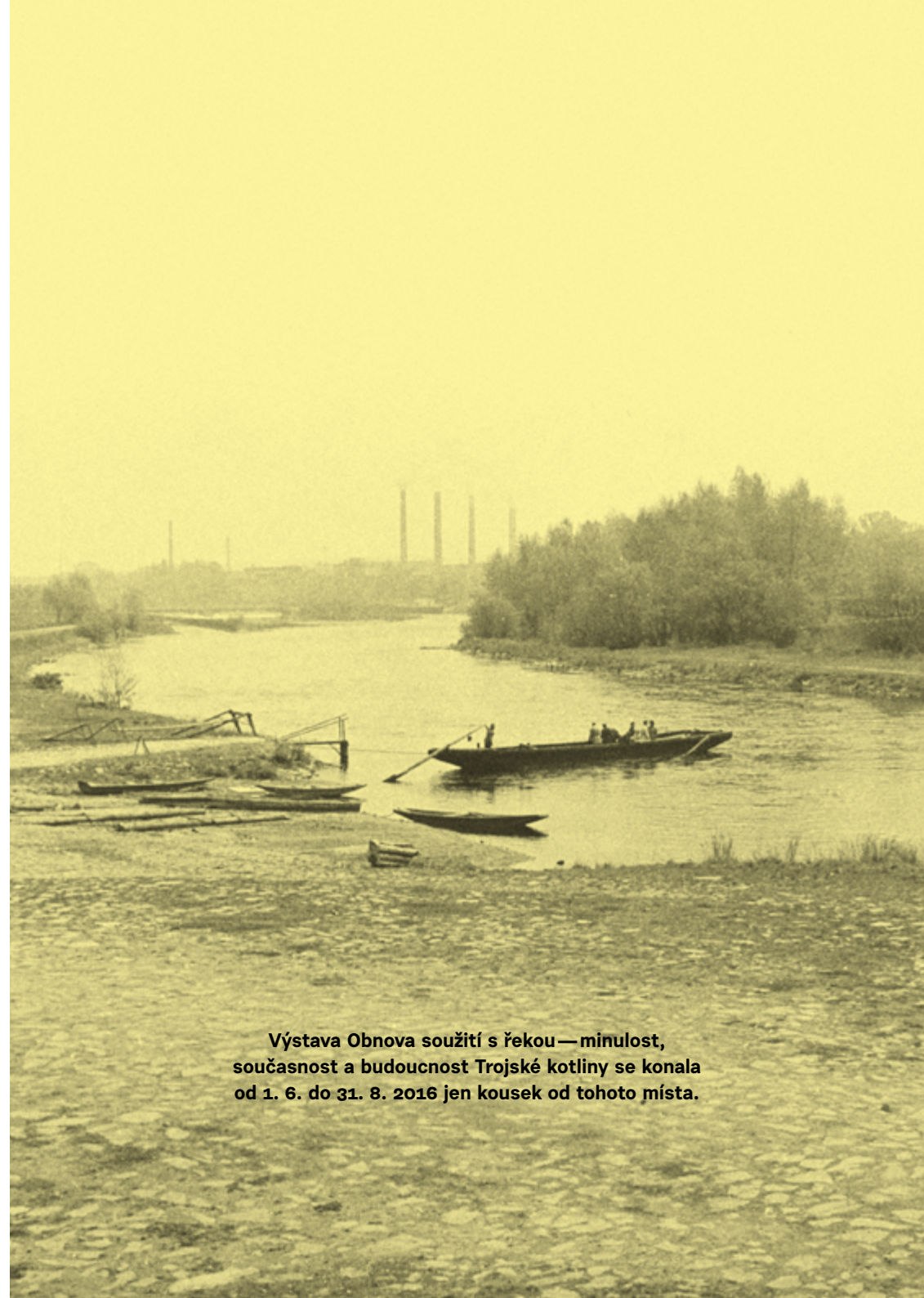
Produkce: Jitka Kulhánková, Sára Richterová, Marek Kundera

Spolupráce: Tomáš Drdáký, Roman Hrabánek, Tobiáš Hrabec, Nguyen The Anh, Eva Wagnerová

**Vydal: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Vyšehradská 57, 128 00 Praha 2
www.iprpraha.cz/cisarskyostrov**

ISBN 978-80-87931-60-8

© IPR Praha, 2016-05

**Výstava Obnova soužití s řekou — minulost,
současnost a budoucnost Trojské kotliny se konala
od 1. 6. do 31. 8. 2016 jen kousek od tohoto místa.**